

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

SRP

СРПСКИ ЈЕЗИК
КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

SRP IK-1 D-S043

SRP.43.SR.R.K1.20

45688

12

Српски језик

Празна страница

SRP IK-1 D-S043

99

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кеси.

Испит траје **90** минута.

Испред сваке групе задатака наведено је упутство за решавање.

Пажљиво га прочитајте.

Користите искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Нечитки одговори бодоваће се с нула (0) бодова. Ако погрешите приликом писања, погрешке ставите у заграда, прецртајте их и означите скраћеним потписом. **Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.**

Када решите задатке, проверите своје одговоре.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 20 страница, од тога 2 празне.

Ако сте погрешно означили одговор, исправите овако:

а) задатак затвореног типа

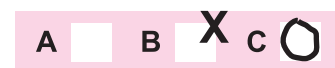
Тачно

Исправак погрешног одговора

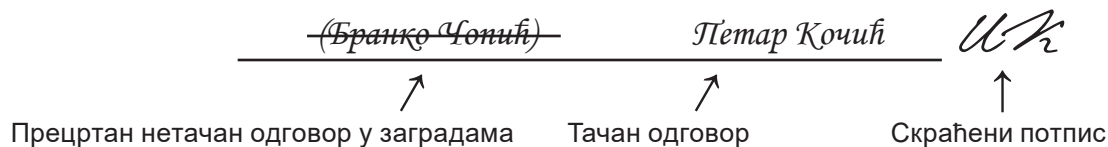
Нетачно

Преписан тачан одговор

Скраћени потпис

б) задатак отвореног типа

SRP IK-1 D-S043

99

Српски језик

Књижевност и језик

1. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима тачан је само **један** од више понуђених одговора.
Тачне одговоре означите знаком **X** на листу за одговоре.

1. Која се од наведених дефиниција односи на анафору?

- A. понављање истих или сличних сугласника
- B. понављање исте речи на крају узастопних стихова
- C. понављање исте речи на почетку узастопних стихова
- D. понављање речи с краја стиха на почетку следећег стиха

- A.
- B.
- C.
- D.

2. Која се од наведених дефиниција односи на елегију?

- A. натпис на гробу писан у стиху или прози
- B. лирска песма прожета тужним осећањем
- C. свечана песма испевана у част неког божанства
- D. песма која приказује идеализовану слику живота

- A.
- B.
- C.
- D.

3. Како се зове кратка форма којом се језгровито исказује нека универзална идеја о томе какав је човек и свет који га окружује?

- A. епиграм
- B. брзалица
- C. загонетка
- D. пословица

- A.
- B.
- C.
- D.

4. Шта се од наведеног односи на фабулу?

- A. лична перспектива из које се приповеда
- B. уметнички саграђен распоред догађаја у делу
- C. збир догађаја који су узрочно-последично повезани
- D. сликовит начин истицања обележја бића, предмета или радњи

- A.
- B.
- C.
- D.

SRP IK-1 D-S043

01

Српски језик

Књижевност и језик

5. У којој од наведених песама јунак спасава своју љубу од Влах-Алије и опрашта јој издају?

- A. „Диоба Јакшића”
- B. „Бановић Страхиња”
- C. „Женидба краља Вукашина”
- D. „Женидба Милића барјактара”

- A.
- B.
- C.
- D.

6. Пажљиво прочитајте стихове из народне епске песме „Урош и Мрњавчевићи”:

„Сине Марко, да те бог убије!
Ти немао гроба ни порода!
И да би ти душа не испала –
док турскога цара не дворио!”

Која је краћа народна врста интегрисана у наведене стихове?

- A. изрека
- B. клетва
- C. заклетва
- D. благослов

- A.
- B.
- C.
- D.

7. Који српски средњовековни споменик укључује записе Глигорија Дијака који се односе на његов преписивачки рад?

- A. „Маријино јеванђеље”
- B. „Мирослављево јеванђеље”
- C. „Слово о писменима”
- D. „Хиландарски типик”

- A.
- B.
- C.
- D.

Српски језик

Књижевност и језик

<p>8. Која се од наведених тврдњи не односи на епоху средњег века у српској књижевности?</p> <p>A. Доминантна књижевна врста је житије. B. Писци су сматрали да их бог надахњује да стварају. C. Књижевна дела прожета су индивидуалношћу и субјективношћу. D. Мотиви и теме књижевних дела доминантно су религиозног карактера.</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>9. Која се од наведених тврдњи односи на епоху барока у српској књижевности?</p> <p>A. Развија се паралелно с европским. B. Доминантна књижевна врста је роман. C. Најзаступљеније теме су љубав и лепота жене. D. Главна обележја су алегоричност и кићеност стила.</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>10. У којем се временском периоду јавља просветитељство у српској књижевности?</p> <p>A. у првој половини 18. века B. у другој половини 18. века C. у првој половини 19. века D. у другој половини 19. века</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>11. У којој књижевној епохи Јован Стерија Поповић проналази инспирацију за комедију „Тврдица“?</p> <p>A. антици B. бароку C. реализму D. романтизму</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
SRP IK-1 D-S043	 01

Српски језик

Књижевност и језик

12. Пажљиво прочитајте стихове Бранка Радичевића из поеме „Ђачки растанак“:

„Ој соколе Далматинче,
дивна мора дивни синче!
Ој ти красни Дубровчане,
наш и данас бели дане”

Која је стилска фигура присутна у наведеним стиховима?

- A. парадокс
- B. градација
- C. апострофа
- D. ономотопеја

- A.
- B.
- C.
- D.

13. Пажљиво прочитајте стихове Ђуре Јакшића из песме „Орао“:

„По тамној магли тешког вихора
Неће на земљу ни небо, хол!
Небо му с’ чини да пасти мора,
А пуста земља сам један бол.”

Која се врста риме јавља у наведеним стиховима?

- A. парна
- B. укрштена
- C. обгрљена
- D. леонинска

- A.
- B.
- C.
- D.

14. Који од наведених писаца припада епохи романтизма?

- A. Лаза Костић
- B. Лаза Лазаревић
- C. Миодраг Павловић
- D. Сима Пандуровић

- A.
- B.
- C.
- D.

SRP IK-1 D-S043

01

Српски језик

Књижевност и језик

15. Која се од наведених тврдњи односи на епоху српског реализма?

- A. Приповедач тежи да буде субјективан.
- B. Јавља се крајем 17. и почетком 18. века.
- C. Најзаступљенији књижевни род је драма.
- D. Књижевна дела тематизују живот обичног човека.

- A.
- B.
- C.
- D.

16. Пажљиво прочитајте одломак из приповетке „Глава шећера” Милована Глишића:

„Прође година, ваља исплатити, а нема се откуд. Молих га, кумих да ме почека још који месец дана, док продам ракију и неко свињче, па да скрпим и да му исплатим. Аја! Неће ни главе да окрене, него вели: ‘Паре на плац, јали ћу те суду!...’ (...) – Напослетку вели: ‘Хајде да променимо облигацију.’ Нарачуни тамо – не знам дангубу, те интерес, те писање, изиђе равних сто дуката. ‘Сад’, вели, ‘да променимо, али да начинимо на сто педесет дуката.’ Окрени, обрни – немаш куд! Дам му облигацију...”

Који се друштвени проблем приказује у наведеном одломку?

- A. Бесконачни судски процеси.
- B. Ниска откупна цена пољопривредних производа.
- C. Зеленаши који позајмљују новац уз велике камате.
- D. Неповољни услови добијања пољопривредних кредита.

- A.
- B.
- C.
- D.

17. Која се од наведених тврдњи **не односи** на роман „Зона Замфирова” Стевана Сремца?

- A. Роман приказује нишку средину друге половине 19. века.
- B. Јунаци романа говоре стандардним српским језиком 19. века.
- C. Протагонисти љубавне приче припадају различитим сталежима.
- D. Роман описује пропаст чорбација након ослобођења Ниша од Турака.

- A.
- B.
- C.
- D.

SRP IK-1 D-S043

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>18. Како гласи поднаслов приповетке „Поварета” Симе Матавуља?</p> <p>A. „Из београдског живота” B. „Из војвођанске вароши” C. „Са далматинског острва” D. „Са црногорске обале”</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>19. Која се од наведених тврдњи односи на поезију модерне?</p> <p>A. Настаје током читавог 19. века. B. Развила се као реакција на књижевност романтизма. C. Заснива се на идеји да „песма мора бити цела лепа”. D. Њена главна функција је поучавање и васпитање човека.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>20. Која се од наведених тврдњи односи на песму „Тамница” Владислава Петковића Диса?</p> <p>A. Настала је у епохи романтизма. B. Песма има пролошку и програмску функцију. C. Мотив мртве драге преузет је из реалистичке поезије. D. Песма је објављена у збирци песама „Ми чекамо цара”.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SRP IK-1 D-S043</p>	 <p>01</p>

Српски језик

Књижевност и језик

21. Пажљиво прочитајте наведене стихове песме „Залазак сунца” Јована Дучића:

„Још бакрено небо распаљено сија,
И црвени река од вечерњег жара;
Још подмукли пожар као да избија
Из црне шуме старих четинара.
Негде далеко чује се где хукти
Воденички точак промуклијем гласом;
Ал’ над долинама док још небо букти,
Цвет водени већ је засп’о над таласом.

Опет једно вече... И мени се чини
Негде далеко, преко трију мора,
При заласку сунца у првој тишини,
Тужна и у сенци смарагдових гора –
Бледа, као чежња, непозната жена,
С круном и у сјају, седи, мислећ на ме...
Тешка је, бескрајна, вечна туга њена
На домаку ноћи, тишине и таме.”

Која се од наведених тврдњи односи на наведене стихове?

- A. Опевана жена је чулна и страсна.
- B. Стихови су написани у десетерцу.
- C. Лирски субјекат је резигниран и хладан.
- D. Звучне слике двеју строфа су у контрасту.

- A.
- B.
- C.
- D.

22. За чим чезне лик Коштане из истоимене драме?

- A. за суровом осветом
- B. за потпуном слободом
- C. за браком и породицом
- D. за материјалним богатством

- A.
- B.
- C.
- D.

SRP IK-1 D-S043

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>23. Који је од наведених писаца стварао у периоду међуратне књижевности?</p> <p>A. Душан Васиљев B. Јован Дучић C. Данило Киш D. Васко Попа</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>24. Која се од наведених тврдњи односи на песму „Плава гробница” Милутина Бојића?</p> <p>A. Песма је херметична. B. Главни мотив је страх од смрти. C. Рефренске стихове одликује химничност. D. Лирски субјекат је занесен лепотом природе.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>25. Које је усвојено дете из дела „Госпа Нола” завршило школе и постало успешно?</p> <p>A. Јулица B. Паула C. Срба D. Шваба</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>26. Која се од наведених тврдњи односи на роман „Сеобе” Милоша Црњанског?</p> <p>A. Роман је исприповедан у првом лицу. B. Радња романа је смештена на северу Русије. C. Главни јунак се истиче младошћу и јунаштвом. D. Радња романа је инспирисана историјским догађајима.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>27. Која се од наведених тврдњи не односи на роман „Прољећа Ивана Галеба” Владана Деснице?</p> <p>A. По врсти је роман есеј. B. Јунак романа борави у болници. C. Роман је исприповедан у трећем лицу. D. У роману се преплићу садашњост и прошлост.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SRP IK-1 D-S043</p>	 <p>01</p>

Српски језик

Књижевност и језик

28. Пажљиво прочитајте наведени одломак из приче „Енциклопедија мртвих” Данила Киша:

„Међутим, госпођа Јохансон показа портиру неку пропусницу и он нас уведе, гунђајући. Држао је у руци велику алку с кључевима, као онај чувар који нас је, дан раније, увео у Централни затвор на представу Годоа. Моја ме домаћица предаде у руке овом Керберу и рече ми да ће доћи по мене ујутро у хотел, а да ја само разгледам с миром Божјим библиотеку, господин ће ми већ позвати такси, господин ми стоји на располагању...”

Са чиме је у наведеном одломку упоређена библиотека у којој се налази „Енциклопедија мртвих”?

- A. хотелом
- B. затвором
- C. старачким домом
- D. Бекетовом драмом

- A.
- B.
- C.
- D.

29. Који је од наведених писаца живео и стварао у 20. веку?

- A. Војислав Илић
- B. Ђура Јакшић
- C. Лаза Лазаревић
- D. Стеван Раичковић

- A.
- B.
- C.
- D.

30. Како се зове збирка песама Миодрага Павловића која представља почетак савремене српске поезије?

- A. „Ватра и ништа”
- B. „Камена успаванка”
- C. „Кора”
- D. „87 песама”

- A.
- B.
- C.
- D.

SRP IK-1 D-S043

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>31. Који од наведених назива није написан у складу с правописном нормом српског стандардног језика?</p> <p>A. Карађорђево трг B. Улица Краљице Марије C. Булевар краља Александра D. Булевар Арсенија Чарнојевића</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>32. У којем од наведених парова долази до једначења сугласника по звучности?</p> <p>A. дуг – дужи B. бег – бекство C. стан – стамбени D. прасе – прашчић</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>33. Коју од наведених граматичких категорија има реч брзо у реченици Време брзо пролази?</p> <p>A. род B. број C. придевски вид D. степен компарације</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>34. Којом је врстом творбе настала именица југозапад?</p> <p>A. слагањем B. извођењем C. претварањем D. комбинованом творбом</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>35. У којем се од понуђених примера јавља зависноскожена атрибуцка реченица?</p> <p>A. Идем где сам наумио. B. Старац је чувао што је стекао. C. Купила је хаљину која јој се свидела. D. Певао је тако лепо да су му се сви дивили.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

SRP IK-1 D-S043

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>36. Која је од наведених речи историзам?</p> <p>A. војна B. полза C. позорје D. фараон</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>37. Шта значи да је неко учинио медвеђу услугу?</p> <p>A. учинио је противуслугу B. учинио је велику услугу C. учинио је услугу којом је нанео штету D. учинио је услугу која се не може узвратити</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>38. Који је од наведених дијалеката (и)јекавског изговора?</p> <p>A. косовско-ресавски B. призренско-тимочки C. источнохерцеговачки D. шумадијско-војвођански</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>39. Који од наведених језика не припада јужнословенској групи?</p> <p>A. српски B. бугарски C. словачки D. македонски</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>40. Шта од наведеног није написано публицистичким функционалним стилем?</p> <p>A. уговор B. интервју C. извештај D. репортажа</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

SRP IK-1 D-S043

01

Српски језик

Књижевност и језик

2. Задаци кратког одговора

На следеће задатке одговорите кратким одговором (од највише четири речи).
Одговоре упишите **искључиво** на предвиђено место у испитној књижици.
Не испуњавајте простор за бодовање.

41. Којем књижевном роду припадају комедија и трагедија?

_____

0

1

бод

42. Пажљиво прочитајте стихове из народне епске песме „Марко пије уз рамазан вино”:

„Марко носи зелену доламу,
Марко пије уз рамазан вино”

Након којег се слога налази цезура у наведеним стиховима?

_____

0

1

бод

43. Како се зове средњовековна прозна врста која приказује живот светаца, владара и истакнутих црквених поглавара?

_____

0

1

бод

SRP IK-1 D-S043

02

Српски језик

Књижевност и језик

<p>44. Како се зове барокни писац и проповедник који је написао „Беседе шајкашима“?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>45. Како се зове аутор дела „Писмо Харалампију“, који се залаже за увођење народног језика у књижевност?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>46. Којој књижевној епохи припада песник Јован Јовановић Змај?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>47. Како се зове писац који је написао спев „Горски вијенац“?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>48. Како се зове творац српског реалистичког друштвеног романа?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>

SRP IK-1 D-S043

02

Српски језик

Књижевност и језик

<p>49. Којој прозној врсти припада дело „Све ће то народ позлатити” Лазе Лазаревића?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>50. По којем је граду добио назив књижевни кружок којем су припадали песници Јован Дучић и Алекса Шантић?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>51. У којој књижевној епохи ствара песник Сима Пандуровић?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>52. Како се зове књижевни правац чији је зачетник Милош Црњански?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>53. Како се зове лик рибара из дела „Људи говоре” Растка Петровића?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>

SRP IK-1 D-S043

02

Српски језик

Књижевност и језик

<p>54. У којем се граду одвија радња романа „На Дрини ћуприја” Иве Андрића?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>55. Како се зове аутор песничке збирке „Кора”?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56. Пажљиво прочитајте наведену реченицу и одговорите на следећих пет питања:</p> <p>Цела наша земља састављена је од комада прошлости. (Милош Црњански)</p>	
<p>56.1. На којем се слогу речи прошлости налази акценат?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.2. Које је врсте заменица у наведеној реченици?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-1 D-S043</p>	 <p>02</p>

Српски језик

Књижевност и језик

<p>56.3. Како гласи предикат наведене реченице с глаголом у имперфекту?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.4. Која је реч у функцији субјекта у наведеној реченици?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.5. Коју синтаксичку функцију врши реч цела у наведеној реченици?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-1 D-S043</p>	 <p>02</p>

Српски језик

Празна страница

SRP IK-1 D-S043

99

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

SRP

СРПСКИ ЈЕЗИК

ШКОЛСКИ ЕСЕЈ

SRP IK-2 D-S043

SRP.43.SR.R.K2.16

45690

12

Српски језик

Празна страница

SRP IK-2 D-S043

99

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не окрећите страницу и не пишете школски есеј док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кеси.

Испит траје **150** минута.

У овом делу испита напишите школски есеј следећи приложена упутства и смернице.

Школски есеј треба да садржи најмање **300** речи.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

Школски есеј обавезно напишите на листу за уредно писање.

Користите искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Школски есеј бодоваће се с нула (0) бодова ако је написан нечитко или великим штампаним словима. Ако погрешите приликом писања, грешке ставите у заграде, прецртајте их и означите скраћеним потписом. **Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.**

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 16 страница, од тога 4 празне.

Српски језик

Школски есеј

Пажљиво прочитајте наведени текст и смернице за писање школског есеја.
Свој школски есеј обликујте као заокружену целину с **уводом, разрадом и закључком**.
Пазите да Ваш школски есеј буде **правописно и граматички тачан**.
У свој школски есеј треба да уврстите све смернице.
Редослед понуђених смерница не обавезује Вас у обликовању школског есеја.

Рани јади: за децу и осетљиве (одломак из приповетке „Из баршунaстог албума”)

Улазимо у воз са својим смешним пртљагом, вучемо са собом чергу свога луталаштва, жалосну прђију мог детињства. Наш историјски кофер, сад већ огуљен и с копчама које сваки час попуштају са зарђалим праском, као стари пиштољи-кремењаче, испловио је из потопа сâм и пуст, као мртвачки сандук. У њему сад леже само жалосни остаци мог оца, као у урни пепео: његове фотографије и документа. Ту су још његова крштеница и школска сведочанства, те невероватне торе исписане калиграфским рукописом неке далеке прошлости, скоро митске, драгоценa сведочанства мртвог песника, историјски архив његове бољке: преписи судских парница, папири Фабрике четкарских производа у Суботици (коју је он довео до банкротства), декрети, решења о постављању, унапређења за шефа станичних постаја, затим два његова писма – „Велико и Мало завештање” – као и отпуснице из болнице у Ковину...

Каквом сам тада био мишљу вођен кад сам ту чудесну архиву прокријумчарио у наш кофер, кришом од своје мајке? То беше, без сумње, рана свест о томе да ће то бити једина прђија мог детињства, једини материјални доказ да сам некад био и да је некада био мој отац. Јер без свега тога, без тих рукописа и без тих фотографија, ја бих данас зацело био уверен да све то није постојало, да је све то једна накнадна, сањана прича, коју сам измислио себи за утеху. Лик мог оца би се избрисао из сећања, као и толики други, и кад би пружио руку, дохватио бих празнину. Мислио бих да сањам.

Ту породичну архиву, коју сам пробрао тада пред одлазак, а по својим сопственим мерилима, сад видим – поузданим, прокријумчарио сам у кофер заједно са својим ђачким свескама и књигама, одабраним: од свезака сам понео само две, оне са својим школским саставима, од књига ђачку Библију, Мали катехизис, вртларски приручник за други разред (...). Ту је још био и један од мојих најдражих романа из петпарачке серије, Капетан Сребрног звона, и, најзад и пре свега, као круна тог архива, „Југословенски земаљски и интернационални КОНДУКТЕР, аутобуски, бродарски, железнички и авионски”, из 1938. године, чији је главни уредник био мој отац (и који ће доживети своју поновну афирмацију и своју чудесну метаморфозу, своје узашашће, у једној од мојих књига). Тај сам кондуктер ставио међу своје ствари, међу моје књиге, као драгоцено наслеђе.

Данило Киш

SRP IK-2 D-S043

00

Српски језик

Школски есеј

Смернице за писање

1. Представите дело „Рани јади” у контексту стваралаштва Данила Киша.
2. Прикажите композицију дела „Рани јади” и његове доминантне теме.
3. Објасните јунаков однос према материјалним доказима на основу наведеног одломка.
4. Објасните на који је начин у наведеном одломку присутан лик оца.
5. Образложите своје тврдње и поткрепите их одговарајућим цитатима.

SRP IK-2 D-S043

00

Српски језик

Празна страница

SRP IK-2 D-S043

99

Српски језик

Празна страница

SRP IK-2 D-S043

99

Српски језик

Празна страница

SRP IK-2 D-S043

99

РЕШЕЊА ИСПИТА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА НА ЛЕТЊЕМ РОКУ
ДРЖАВНЕ МАТУРЕ 2020./2021.

БРОЈ ЗАДАТКА	ТАЧАН ОДГОВОР
1.	С. понављање исте речи на почетку узастопних стихова
2.	В. лирска песма прожета тужним осећањем
3.	Д. пословица
4.	С. збир догађаја који су узрочно-последично повезани
5.	В. „Бановић Страхиња”
6.	В. клетва
7.	В. „Мирослављево јеванђеље”
8.	С. Књижевна дела прожета су индивидуалношћу и субјективношћу.
9.	Д. Главна обележја су алегоричност и кићеност стила.
10.	В. у другој половини 18. века
11.	А. антици
12.	С. апострофа
13.	В. укрштена
14.	А. Лаза Костић
15.	Д. Књижевна дела тематизују живот обичног човека.
16.	С. Зеленаши који позајмљују новац уз велике камате.
17.	В. Јунаци романа говоре стандардним српским језиком 19. века.
18.	С. „Са далматинског острва”
19.	С. Заснива се на идеји да „песма мора бити цела лепа”.
20.	В. Песма има пролошку и програмску функцију.
21.	Д. Звучне слике двеју строфа су у контрасту.
22.	В. за потпуном слободом
23.	А. Душан Васиљев
24.	С. Рефренске стихове одликује химничност.
25.	Д. Шваба
26.	Д. Радња романа је инспирисана историјским догађајима.
27.	С. Роман је исприповедан у трећем лицу.
28.	В. затвором
29.	Д. Стеван Раичковић
30.	Д. „87 песама”
31.	В. Улица Краљице Марије
32.	В. бег – бекство
33.	Д. степен компарације
34.	А. слагањем
35.	С. Купила је хаљину која јој се свидела.
36.	Д. фараон

БРОЈ ЗАДАТКА	ТАЧАН ОДГОВОР
37.	С. учинио је услугу којом је нанео штету
38.	С. источнохерцеговачки
39.	С. словачки
40.	А. уговор
41.	Драми
42.	Четвртог
43.	Житије
44.	Гаврил Стефановић Венцловић
45.	Доситеј Обрадовић
46.	Романтизму
47.	Петар Петровић Његош
48.	Јаков (Јаша) Игњатовић
49.	Приповеци
50.	Мостару
51.	Модерни
52.	Суматраизам
53.	Пипо
54.	У Вишеграду
55.	Васко Попа
56.1.	На првом
56.2.	Присвојна/посесивна
56.3.	беше састављена
56.4.	земља
56.5.	Атрибута

Српски језик

Књижевност и језик

2. Задаци кратког одговора

На следеће задатке одговорите кратким одговором (од највише четири речи).
Одговоре упишите **искључиво** на предвиђено место у испитној књижици.
Не испуњавајте простор за бодовање.

41. Којем књижевном роду припадају комедија и трагедија?

драни

0

1

бод

42. Пажљиво прочитајте стихове из народне епске песме „Марко пије уз рамазан вино”:

„Марко носи зелену доламу,
Марко пије уз рамазан вино”

Након којег се слога налази цезура у наведеним стиховима?

четвртиот

0

1

бод

43. Како се зове средњовековна прозна врста која приказује живот светаца, владара и истакнутих црквених поглавара?

житије

0

1

бод

SRP IK-1 D-S043

1.6.2021.

VK
SS

02

Српски језик

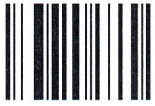
Књижевност и језик

<p>44. Како се зове барокни писац и проповедник који је написао „Беседе шајкашима“?</p> <p><u>Табрил Стефановић Венуловић</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>45. Како се зове аутор дела „Писмо Харалампију“, који се залаже за увођење народног језика у књижевност?</p> <p><u>Доситеј Обрадовић</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>46. Којој књижевној епохи припада песник Јован Јовановић Змај?</p> <p><u>романтизму</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>47. Како се зове писац који је написао спев „Горски вијенац“?</p> <p><u>Петар Петровић Њеташ</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>48. Како се зове творац српског реалистичког друштвеног романа?</p> <p><u>Јаков Ивковић</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-1 D-S043</p>	<p>1. 6. 2021. VK SS</p> <p>02</p>

Српски језик

Књижевност и језик

<p>49. Којој прозној врсти припада дело „Све ће то народ позлатити” Лазе Лазаревића?</p> <p><u>Приповеци</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>50. По којем је граду добио назив књижевни кружок којем су припадали песници Јован Дучић и Алекса Шантић?</p> <p><u>Мостару</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>51. У којој књижевној епохи ствара песник Сима Пандуровић?</p> <p><u>Модерни</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>52. Како се зове књижевни правац чији је зачетник Милош Црњански?</p> <p><u>суматраизам</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>53. Како се зове лик рибара из дела „Људи говоре” Растка Петровића?</p> <p><u>Пито</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-1 D-S043</p>	<p>1.6.2021.</p> <p>SS VK</p> <p>02</p>

Српски језик

Књижевност и језик

<p>54. У којем се граду одвија радња романа „На Дрини ћуприја” Иве Андрића?</p> <p><u>Вишеград</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>55. Како се зове аутор песничке збирке „Кора”?</p> <p><u>Васко Пота</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56. Пажљиво прочитајте наведену реченицу и одговорите на следећих пет питања:</p> <p>Цела наша земља састављена је од комада прошлости. (Милош Црњански)</p>	
<p>56.1. На којем се слогу речи прошлости налази акценат?</p> <p><u>првом</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.2. Које је врсте заменица у наведеној реченици?</p> <p><u>присвојна</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-1 D-S043</p>	<p>1.6.2021.</p> <p>VK</p> <p>SS</p> <p>02</p>

Српски језик

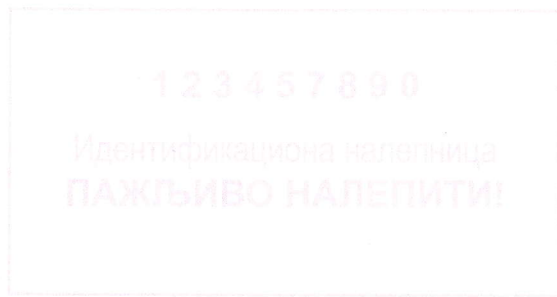
Књижевност и језик

<p>56.3. Како гласи предикат наведене реченице с глаголом у имперфекту?</p> <p><u>Беше састављена</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.4. Која је реч у функцији субјекта у наведеној реченици?</p> <p><u>Земља</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56.5. Коју синтаксичку функцију врши реч цела у наведеној реченици?</p> <p><u>атрибута</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-1 D-S043</p>	<p>1. 6. 2021. VK SS</p> <p>02</p>

ИСПИТ ДРЖАВНЕ МАТУРЕ

СРПСКИ ЈЕЗИК
Књижевност и језик

S
R
P
1

Лист за одговоре

D-S043

1. A B C ☒ D	21. A B C D ☒
2. A B ☒ C D	22. A B ☒ C D
3. A B C D ☒	23. A ☒ B C D
4. A B C ☒ D	24. A B C ☒ D
5. A B ☒ C D	25. A B C D ☒
6. A B ☒ C D	26. A B C D ☒
7. A B ☒ C D	27. A B C ☒ D
8. A B C ☒ D	28. A B ☒ C D
9. A B C D ☒	29. A B C D ☒
10. A B ☒ C D	30. A B C D ☒
11. A ☒ B C D	31. A B ☒ C D
12. A B C ☒ D	32. A B ☒ C D
13. A B ☒ C D	33. A B C D ☒
14. A ☒ B C D	34. A ☒ B C D
15. A B C D ☒	35. A B C ☒ D
16. A B C ☒ D	36. A B C D ☒
17. A B ☒ C D	37. A B C ☒ D
18. A B C ☒ D	38. A B C ☒ D
19. A B C ☒ D	39. A B C ☒ D
20. A B ☒ C D	40. A ☒ B C D

Задатке од 41. до 56.5.
решите у испитној књижици.

41. Попуњава оцењивач	0	1	NO
42. Попуњава оцењивач	0	1	NO
43. Попуњава оцењивач	0	1	NO
44. Попуњава оцењивач	0	1	NO
45. Попуњава оцењивач	0	1	NO
46. Попуњава оцењивач	0	1	NO
47. Попуњава оцењивач	0	1	NO
48. Попуњава оцењивач	0	1	NO
49. Попуњава оцењивач	0	1	NO
50. Попуњава оцењивач	0	1	NO
51. Попуњава оцењивач	0	1	NO
52. Попуњава оцењивач	0	1	NO
53. Попуњава оцењивач	0	1	NO
54. Попуњава оцењивач	0	1	NO
55. Попуњава оцењивач	0	1	NO
56.1. Попуњава оцењивач	0	1	NO
56.2. Попуњава оцењивач	0	1	NO
56.3. Попуњава оцењивач	0	1	NO
56.4. Попуњава оцењивач	0	1	NO
56.5. Попуњава оцењивач	0	1	NO

16.2021.
VK
SS

Шифра оцењивача: _____

SRP.43.SR.R.L1.01

45689

НЕ ФОТОКОПИРАТИ
ОБРАЗАЦ СЕ ЧИТА ОПТИЧКИ

НЕ ПИСАТИ ПРЕКО
ПОЉА ЗА ОДГОВОРЕ

Означавати овако: **X**

SRP1